

Conferință despre elită și massă

Un om mare: „ființă” cu mușchii mici ai craniului (câți or fi!) întinși la maximum, pielea de pe picioarele scurte, solzoasă; măduva spinării, maronie spre galben ruginiu și dezechilibrat dispusă de-a lungul spinării. Întoarce spatele oricărui neștiutor într-ale ierarhiilor bine întemeiate prin exercițiu public.

Un om greu: „ființă” cu ochii mari cât cepele, vânând orice săgeată otrăvită trimisă spre el de o mie de semeni, pieptul vânjos ca al unui practicant al boxului, iar pălăria sa ușoară cu borurile largi, chinezească. Lovește orice vietate asemănătoare.

Un om înalt: „ființă” minusculă ridicată pe un pedestal de către o mie de semeni care țipă fără întrerupere: Uauuu! Uauuu! Uauuu! Are, desigur, picioarele lungi. Fuge atunci când căldura soarelui i se revarsă pe ceafă și pe chelie: nu suportă lumina, de orice natură ar fi ea.

Un om lat: „ființă” asemănătoare unui mare filosof atenian, supranumit Platon. Insuficient! „Ființă” ocupată tot timpul cu problemele veșnice ale omenirii, subnumite mai încolo cu îngustimea caracteristică oricărui om ce, firesc, nu-i lat.

Un om larg: „ființă” cu mintea ca o mare, fața cât o coală albă de hârtie A4 scrisă de la un capăt la altul, laba piciorului cât buzele amândouă, mișcându-se, ale vorbitorului din fața noastră, care nu ascultă această conferință despre însăși condiția sa. Dar ce face? Cască!

Acestea sunt conceptele de bază ale expunerii mele pe tema actuală
A relațiilor dintre elite și mase; dintre plozi, mioare de rasă
Și case. Și dintre mironosițe, păstori, cizmari și antropofagi
După chipul și asemănarea solnițelor
În care își țineau sarea fetele de împărat din basmul
Ca sarea în bucate.

Acestea sunt cele mai importante concepte ale temei, indiferent

Cine este conferențiarul (O! cât chin să ajungi conferențiar!),
 Fără importanță unde este rostită conferința și cine alcătuiește
 Publicul. Aveți în fața dumneavoastră, totodată, un plan de
 Discurs pe tema anunțată, care nu poate fi eludat de nici un
 Expert în problemele raporturilor dintre elite și masse.
 Vă îndoiiți? Vă pun imediat să reconstruiți planul,
 Să văd dacă vă pricepeți. Dar eu sunt sigur că veți rata!
 Așadar, vă cumițiți? Așteptați cu luare-aminte cuvântul
 Meu de pe urmă? Plecați îngândurat de la conferința
 Aceasta și spuneți soției (respectiv soțului) ce ați aflat
 De la mine?

Elita este de două feluri: elită și elită. Cea dintâi este ambalată
 În celofan chinezesc importat din Franța și din
 Alte țări „latine”.

Are pe față o cicatrice în formă de
 Zimbru; franjurile ambalajului sunt din aur românesc
 Stins în cimbru. Pe dos
 Are scris cu litere mari: ATILE, în așa fel încât înscrisul
 Să poată fi văzut din orice unghi și să fie admirată
 Alura athletică a ideilor (și ideologiilor) din interior.
 Cea de-a doua este ambalată tot în celofan chinezesc,
 Dar importat din alte țări decât cele „latine”. Are pe față
 Scris cu litere mari: ATILE, în așa fel încât înscrisul
 Să poată fi văzut din orice unghi. Pe față
 Are o cicatrice în formă de zimbru, așezată în așa fel
 Încât să fie admirată alura athletică a ideilor (și ideologiilor)
 Din interior. Desigur, se regăsesc și în cazul acesteia
 Franjurile din aur românesc stins în cimbru.
 Câte franjuri? Și cât cimbru?

Rețeta e secretă. Orice conferință lasă în zona
 Criptică anumite fapte, aspecte, detalii, franjuri
 (și frânjurele), căci ea e, în ultimă instanță, o invitație
 la meditație, o sursă de cuvinte care te trag în cursă,
 o lovitură dată unei teme: auziți cum geme?

Elita a reprezentat dintotdeauna forța unei comunități.
 Massa, mulțimea ordonată: negru de lume (Todorov, Sloterdijk)!

Iar atunci când elita este prea subțire, coaja sa se îngroașă
 Cu reprezentanți din masă,
 Ce-și pun pe față și pe spate înscrisul acela pe care îl cunoașteți
 (semn că sunteți deja inițiați în problematica raporturilor
 Dintre elite și masse) și toate celelalte
 Însemne caracteristice ...
 Trecerea pe nesimțite dinspre masse către elite reprezintă
 Dovada echipolenței celor două grupuri și a relativității
 Oricărui statut social. Îndrăzniți, domnilor (domnișoarelor,
 Doamnelor etc.) să vă faceți văzuți în planul superior
 Al ordinii publice, acolo unde se află, de drept, locul
 Elitei! Vă mănâncă cicatricea de pe față? Cea de pe dos?
 Dați-o-ncolo de mâncărime! Lăsați-i pe alții să
 Vă scarpine! Vorbiți în neștire despre temele mari
 Ale contemporaneității, căci numai astfel vă arătați
 Conștienți de rostul omului în lume (iarăși un semn distinctiv
 Al elitei!) și deveniți credibili în lupta contra masei tot
 Mai indiferentă față (și dos) de ceea ce *se* întâmplă
 Sub ea (ori deasupra, în spațiul dezinfectat al elitei). Nu *se*
 Mai găsește aur românesc pentru franjurile ambalajelor
 Sub care vă așezați produsul alcătuit 99% din transpirație?

E o artă, e drept, în a găsi ceea ce-ți trebuie, la timpul
 Potrivit. Se vede că vă lipsește pregătirea întru frumos; e totuși,
 Prima dintre învățături. Ați putea
 Ști despre Adevăr, despre Bine, chiar despre
 Mine și Tine, înainte de a admira (la propriu!) chipul unei
 Frumoase femei din masă (osoasă sau cărnoasă, după epocă)?

(Aplauze!) Mulțumesc! Sunt încântat de rapiditatea cu care
 Vă însușiți lecția pe care v-o servesc; și de înțelepciunea cu care
 Vă conformați îndemnurilor mele practice. De altminteri,
 O conferință nu ar avea nici o noimă în absența unui
 Entuziasm pragmatic, pe care conferențiarul îl generează
 În inima ascultătorului. Massa este și ea ca și elita. Numai că
 Ea încă nu a aflat că mărul produce mere, că șarpele
 Se târăște pe pământ, că omul provine din cer și că
 Soarele nu luminează decât pe Pământ. Îi mai lipsește

Și cunoștința despre istoria trăită sub ochii elitei; nu are încă
Nici sentimentul diferenței față de sine(!). Mă întrebați
Unde a fost până acum de nu a aflat toate acestea?

Cei ce vă aflați aici, toți, trebuie să vă îndeletniciți
Cu predarea celor mai nobile adevăruri semenilor
Dumneavoastră: e vorba de cele câteva adevăruri
Rostite de mine ceva mai devreme (sau mai sus) și
Interiorizate de dumneavoastră, căci v-au mers la inimă
Cuvintele în care au fost ambalate adevărurile în cauză.
Ați sesizat atât de repede
Specificul acestui ambalaj? Este chiar ca acela în care e
Înfășurată elita? Ce spuneți?

Extraordinar! Acum aplaudați-vă perspicacitatea (ca
Participanții la concertele de Crăciun și de Anul Nou,
Prin diferite *topos*-uri ale elitei, atunci când dirijorul
Îi îndeamnă să ritmeze ... (Încă o însușire esențială a elitei:
Ritmează orice: viața sa, în primul rând, apoi viața altora,
După reguli imuabile, inconvertibile, imutabile (*yn* și *ym*);
Altă însușire e că își lustruiește bețișoarele de la toba
Cu care ritmează.) Massa, cum vă spuneam, are și ea:
Față și dos. E mai masă decât elita și mai puțin elită decât
Elita. E, se-nțelege, mai mult masă de elită decât elită de
Masă; ba nu: e și una și alta în aceeași proporție. În plus,
ea se massifică odată cu timpul, căci
Nici unuia din massă nu-i poți spune ce-i valabil pentru
Massa întreagă (în timp ce elita e individuală și generală,
Totodată: ce i se potrivește unuia, îi vine
Bine întregului din care el face parte). În vechime,
Muncitorii (vânătorii, agricultorii,
Meșteșugarii, apărătorii) îi constituiau grosul. Astăzi,
Filosofii (savanții, criticii de toate soiurile, artiștii, moraliștii,
Dansatorii, orientaliștii și occidentalii, luați împreună,
Lunarii, solarii, școlarii scilipitori, adică veșnicii discipoli)
Îi instituie grosul și pe față și pe dos.
Dar metafizica (proprietatea filosofului)
A murit! Asemenea și Dumnezeu! La fel:

Cultura și virtutea, învățătura și masuelitutea!
 Urmează să moară omul! atunci să vedeți dumneavoastră
 Elita elită și massa masă. (Casa casă și capra capră!) Și
 Apărătorii cum dansează sub clar de lună pe fundul elitei și
 Pe fața de massă. Nu vedeți așa viitorul?
 Vă e teamă că veți muri odată cu omul? Vai! Dar atât ați înțeles
 Din ceea ce v-am spus? Nu e clar – și reiese cu limpezime
 Din cuvintele mele! – că tocmai noi, cu toții, conferențiar
 Și ascultători, vom rămâne în viață?

Fără om ne va fi mai bine! Ne vom apăra cu fundul
 De elită (puțin bombat, ca al unui foto-model) și cu fața
 De massă (plină de floricele de toate culorile, pe fond alb).
 Ne vom croi – abia atunci – viitorul după cum vom
 Crede de cuviință în absența oricărei cuviințe. „E nașpa!”,
 Îmi șoptiți?

Veniți-vă în fire! Viitorul este în fața noastră;
 În spate nu se află decât elitele trecătoare ca aburii
 Și masele puternic subțiate de fiecare dintre noi care
 Trebuie să se socotească drept buricul pământului.
 Moare și Pământul?

Ei, pe asta nu am mai luat-o în calcul! Dar putem face o mică
 Schimbare în ordinea din interiorul elitei și masei, așa
 Încât Pământul însuși să consimtă să *se* învârtească
 Tot mai tare în jurul meu (în jurul soarelui, desigur).
 Să *se* sucească în toate felurile, să *se* usuce, să *se*
 Îngălbenească, să *se* ofilească; dar să nu moară de tot
 Să nu moară de tot? Să nu piară în neant? Să nu se verse în
 Nimic? Precum ființa, după un gând al lui Nietzsche?

Știți cu toții că astăzi elite sunt socotite persoanele politice,
 Artistice, cultural-mediatică. Să vă mai spun eu asta odată?
 Avem vreun profit (Fii pragmatic, domnule!) din a repeta
 „Adevăruri” pe toate colile de hârtie ale unei reviste, coli
 plătite de elite pentru ca produsele ei, 99% transpirație,
 să treacă drept cele mai îmbietoare parfumuri franțuzești?

Totuși, o întrebare pe care, cu siguranță, nu v-ați pus-o:
Nu cumva suntem constrânși – și numai realitatea
Impune – să zicem „elite” în loc de „elită”?

Și „mase” în loc de „masă”! Din toate avem mai multe,
Căci toate s-au înmulțit (cu „toții”!) și au rezultat
Elite și masse. Aici descoperim și niște probleme. Întâi,
Probleme generale (dacă nu cumva universale):
Încrucșișările pot fi făcute oricum? De exemplu, o elită cu
Unul (sau una) din massă? Sau există niște reguli ale
Ingineriei genetica-sociala proprii încrucșișărilor de massă,
Celor din elită, celor mixte?

Apoi, probleme mai mici, aplicative:
Ce rezultă, de exemplu, din încrucșișarea cu o elitistă? Un (o)
Elitist(ă) sau un plebeu(e)? Sau ca din încrucșișarea cu o
Feministă, anume un fiu feminist sau o fiică bărbătoasă?

Știți, de asemenea, că massă înseamnă gloată, prostime, plebe,
Popor, mulțime, vulg, norod, adunătură; murătură, legumă
Proaspătă sau veche, fructă zaharisită, miere zaharisită, conferință
Garnisită cu argumente, paraargumente, metaargumente și
Cusută cu ață albă. Sesizați, cred, că eu am folosit numai
Ața galbenă pe fondul negru al temei despre raportul dintre
Elită și massă, înainte de masă, în timpul ei și după. Oricum,
Nu-mi permit să vă păcălesc, dragi ascultători ai acestei
Conferințe, însă trebuie să vă mărturisesc
(pe calcul unei vechi profeții) ceva care încă
Nu se știe; sau, mai bine-zis, nu se prea știe:
Omul a murit!

(Aplauze îndelungi. Oratorul este felicitat. I se dau flori și i se
înmânează o decorație. Masa celor prezenți exprimă numai sentimente
pozitive în semn de apreciere a frumuseții conferinței. După un timp,
masa celor prezenți scandează, minute în șir, repetând cuvintele din
finalul conferinței: „Omul a murit!”.)

Conferință pe tema naturii vieții

*A avea și a vrea să ai mai mult, **creștere** într-un
cuvânt – aceasta este viața însăși.*

Nietzsche

Imi privesc ochii și limba, mijlocul și marginea trupului meu, cu ochiul vieții închis, coborât către „bucuriile simple”: Ahh! Buricele faptelor mele întâmplătoare, protuberanțele maronii ale vorbelor scăpate din gură le scobesc, voinicește, cu buricul vieții netăiat, împins către inimă și hotărât să-mi păstreze intactă firea: Eeu! Îmi mângâi unghiile pleoapelor așezate peste orice gest ieșit din obrajii mei sticloși cu degetul vieții înfipt în carnea argintie din oricare altă viață aflată în preajmă: Scrâști! Scormonesc, îngrijorat, prin urechi de tăcere cu pavilioanele acoperite de țepi argintii înviați; prin lăstarul de viță de vie: sevă albastră ca sângele, apă transpirată, gumă transparentă ca un plexiglas sidefiu aruncat peste o urmă de viață, înspre tâmpla dreaptă a rostirii mele despre viața de apoi și despre viața de acum. Cuvântul: urma bocancilor fără șireturi ai lui Oedip scăpat din saloanele unui ospiciu, alergând pe o cărare îngustă, pe sub crengi aplecate de stejari, cu ochii plecați, cu mintea întreagă recunoscând orice frunză căzută în viața lui plină de frunze căzute, petale de soartă, strivite, tulpini sănătoase de destin, căzute și ele; Oedip supus unui fel de „creștere”. O felină albastră îmi taie calea: o depășim – sunt cu Oedip, pe urmele unui cuvânt aruncat cu rost – în zbor; sub tâmpla stângă a cerului, o viață prinde chip: își ia provizii pentru o noapte întreagă. Ce să fie viața în viața aceasta pe care o mângâiem împreună, altceva decât o noapte? O creștere a mea lângă o creștere a Celuilalt (fie acesta Oedip; sau Iov). Cine privește atent către firicelul de apă sărată căutându-și urma de viață pe obrazul tău maroniu? Și cine-și sporește taina privind spre pulpa ta ușor descoperită, în clipa

asta, în clipa asta așteptând să fie îmbrăcată în solzi de timp? Unde se-ncearcă tăria uimirii mele față de urmele de orice fel și roșeața pământului tău de sub pleoape în fața vieții? Și de unde vine zgomotul acestei „creșteri ... ca o viață” (*Indicații bibliografice)?

Există o știință pe care o știți cu toții (numele ei e bio-logia!);
Există mai multe științe (pe care le știți cu toții), numele lor,
Flori de viață; există și mai multe științe ale vieții (...). De unde
Viață pentru toate?

Din însăși viața (moartea) lor; din apa ce se scurge, ușor, printre
Frunze uscate de salcâm. Din „a avea ... într-un cuvânt.”

(*Indicații bibliografice)

Fiecare știință a vieții are picioarele lungi înfipte în pământ,
Capul eliptic, cu nasul turtit,

Întors către cer, mâinile, cu linia vieții pe deasupra cărnii,

Cu degetele murdare de atâta cercetare,

Rotula piciorului stâng sucită spre dreapta, cealaltă, spre

Centrum mundi. Auziți zgomotul sângelui trecând prin

Venele deschise către lumină? Mergeți în vârful picioarelor

Pe solul grădinii înclinată în fața vieții mele! Înțelegeți

Spusa științei

Printre atâtea sunete urâțite de înălțime? Creșteți! Nu înțelegeți?

Creșteți! Sub streășina pomului

Cu păcatul înfipt în mijlocul vieții lui, zăriți rotocoale de timp

Alertat? Și o creștere minusculă? Aveți deja mai mult;

Cu mult mai mult: aveți o creștere (cu) majusculă.

Și mai puteți struni cu noblețe carul minții,

Îl mai puteți frâna în zori, când noaptea dă să se înalțe

Ca un vultur?

Chemarea unei științe a vieții către un experiment rotund,

Din cele mângâiate sub luminile îmblânzite ale nopții; strigătul de
Viață

Abia începută al unui om înviat, înviat,

Înviat; corul și corifeul strigând cu putere destinul,

Creșterea vieții; zestrea de moarte

În urechea vieții mele întoarsă pe dos. Frunze, științe despre

Frunze; viața ca o foaie de hârtie îndoită pe mijloc: Fășți!

C U P R I N S

PRECUVÂNTARE	5
I. Conferințe pe tema <i>re-producției</i> umane	9
1. Conferință despre elită și massă	11
2. Conferință pe tema naturii vieții	17
3. Conferință despre papagal	23
4. Conferință despre diferență	31
5. Conferință despre artă	39
6. <i>Antescriptum</i> despre Don Quijote. Eroul zilelor noastre .	47
7. Don Quijote. <i>a-casă</i>	53
8. Don Quijote. <i>Actorul</i>	60
II. Disertații despre <i>re-producerea</i> culturală a omului	65
1. Ce bine e să stai sub massă	67
2. <i>Moderato</i> , despre sensibilitate ca disponibilitate utilă	74
3. Argumentare, cultură, politică	81
4. Cultură, politică, argumentare	87
5. Politică, argumentare, cultură	94
6. Eseu despre om și limbă	100
7. Eseu despre limbă și om	106
8. Eseu despre om, limbă, limbă și om	112
III. Don Quijote. Reflecții asupra unui erou din zilele noastre	119
1. <i>D.Q. Spectatorul</i>	119
2. <i>Interscriptum</i> despre Don Quijote. Sancho	124
3. <i>D.Q. Insula</i>	129
4. <i>D.Q. Rosinanta</i>	133
5. <i>D.Q. O aventură</i>	138

6. <i>D.Q. Preotul</i>	142
7. <i>D.Q. Casa</i>	147
8. <i>Postscriptum</i> despre Don Qujote. Sancho	152
Anexă	
Psihologia neauzirii	169